

@Official_AKT

2021-yil

2020 - 2021 – O'QUV YILIDA O'RTA TA'LIM MAKTABLARINING

7 - SINF O'QUVCHILARI UCHUN INFORMATIKA VA AXBOROT

TEXNOLOGIYALARI FANIDAN

MUSTAQIL SHUG'ULLANISH UCHUN

IMTIHON JAVOBLARI

@Official_AKT

@Official_AKT

1-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling.

Quyidagi matnni kriting. 16 shrift hajmidan foydalaning. Sarlavha Arial shrifti. Matnni 4 marta nusxalang. Tekkislang : birinchi matn o'rtaga, ikkinchisi chapga, uchinchisi o'ngga, to'rtinchisi esa o'rtaga.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin. Yechilishi:

Fayl-sozdat-noviy document hosil qilamiz yoki ctrl+n ni bozib yangi hujjat hosil qilamiz.

Matnni kiritamiz.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

Kiritilgan matnn blokga olib 3 marta joylashtiramiz, shrift turi, o'lchami va joylashish o'riga tahrirlaymiz.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

2. Sakkizlik sanoq sistemasidagi 54321₈ sonining to‘rtlik sanoq sistemasidagi ko‘rinishida 1 dan katta raqamlarni o‘chirib, hosil bo‘lgan ikkilik sanoq sistemasidagi sonni sakkizlik sanoq sistemasida aniqlang.

$$54321_8 = 22737_{10} = 12001101_4 \Rightarrow 1001101_2 = 115_8$$

3. Axborotlarni qayta ishlashning nechta turi mavjud?

Axborotlarni **qayta ishlash** bir axborot obyekti ustida zarur amallarni bajarib, boshqa axborot obyektini hosil qilishdir. Axborotni qayta ishlashning ikki turini ajratish mumkin:

1) mazmunini o‘zgartirish, ya’ni yangi axborot olish maqsadida axborotni qayta ishlash;

2) mazmunini o‘zgartirmagan holda axborotni uning ko‘rinishini o‘zgartirish maqsadida qayta ishlash.

2-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling. Quyidagi jadvajni hosil qiling

Nº	Familiya	Ism	Sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Manili
1					
2					
3					
4					
5					

J:

2. 3999 sonini Rim raqamiga o‘tkazing.

J: MMMCMXCIX yoki MMMIM

3. Inson axborotlarni qayta ishslash uchun uni uzlukli ko‘rinishga o‘tkazadi.

Axborotlarning bu kabi uzlukli ko‘rinishi nima deb ataladi?

J : Diskret

3-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating. Ixtiyoriy matnni yozing va ikkita ustunga bo'ling

J: Matinni kiritamiz

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

Internet

Global Internet tarmog'i yordamida odamlar muloqot qilishlari, kerakli ma'lumotlarni "dunyoning narigi tomonida" bo'lsa ham topishlari mumkin.

2. Hisoblashni bajarishda triada kodlash usulidan foydalanib bajaring va natijani o'n oltilik sanoq sistemasida ifodalang. $1428 + 1208$

J: $142=001100010$

$120=001010000$

$001100010+001010000=010110010$

$010110010=B2$

3. "<https://www.uzedu.uz/>" sayti to'g'risida ma'lumot bering.

J: http-bog'lanish protokoli

[www.uzedu.uz - axborot](http://www.uzedu.uz) saqlanayotgan provayder server nomi

Bu Ozbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti hisoblanadi.

4-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling. Sahifaning parametrlarini o'rnatting: yuqori, pastki chet - 2 sm, chap - 3 sm, o'ng - 1,5 sm. Formatni hisobga olgan holda matnni yozing (shrift hajmi - 14 punkt, Times New Roman shrifti).

"Bayt" nomi (bayt so'zi BinarYTerm iborasining qisqartmasi – "ikkilik atama") birinchi bo'lib 1956 yilda V.Buxholz tomonidan IBM 7030 Stretch birinchi superkompyuterini loyihalashda ishlatgan.

J: "Bayt" nomi (bayt so'zi BinarYTerm iborasining qisqartmasi – "ikkilik atama") birinchi bo'lib 1956 yilda V.Buxholz tomonidan IBM 7030 Stretch birinchi superkompyuterini loyihalashda ishlatgan.

2. "**O'zbekiston-mustaqlil davlat**" iborasida nechta bayt va bit axborot borligini aniqlang? (*Qo'shtirnoqlar hisobga olinmasin*).

J: 26-bayt

208-bit

3. Internet tarmog‘i kimlar tomonidan boshqariladi?

J: Internet tarmog‘i “Internet arxitekturasi bo‘yicha kengash” tomonidan boshqariladi

5-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling. Quyidagi jadvajni hosil qiling

№	O‘quvchining F.I.O.	Mashg‘ulot vaqtি										
		mart										
		1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	
1		+	+	+	+	H	H	+	+	+	+	
2		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3		+	+	H	H	+	+	+	+	+	+	
4		+	+	+	+	+	H	H	H	H	H	
5		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

2. O‘nlik sanoq sistemasida berilgan 612₁₀ sonini uchlik sanoq sistemasidagi ifodasida nechta 1 raqami qatnashadi?

$$612_2 = 211200_3$$

J: 2 ta 1 raqami qatnashadi

3. Axborot xavfsizligi to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Axborot xavfsizligi dehandan Tabiy yoki suniy xarakterdagi tasodifiy yoki qasddan qilingan tasirli axborot va uni qo’llab quvvatlab turuvchi infrastrukturaning himoyalanganligi tushiniladi.

6-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yaratting. Quyidagi sonli ifodani yozing.

$$6\frac{1}{8} : \left(14\frac{5}{12} - 3\frac{13}{24} \cdot \frac{4}{7} + \left(3\frac{11}{12} - 2\frac{7}{12} \right) \right)$$

J:

$$6\frac{1}{8} : \left(14\frac{5}{12} - 3\frac{13}{24} \cdot \frac{4}{7} + \left(3\frac{11}{12} - 2\frac{7}{12} \right) \right)$$

2. Ikkilik sanoq sistemasidagi $101110_2 * 1011101_2 - 10101001110_2$ ifodaning qiymatini aniqlang.

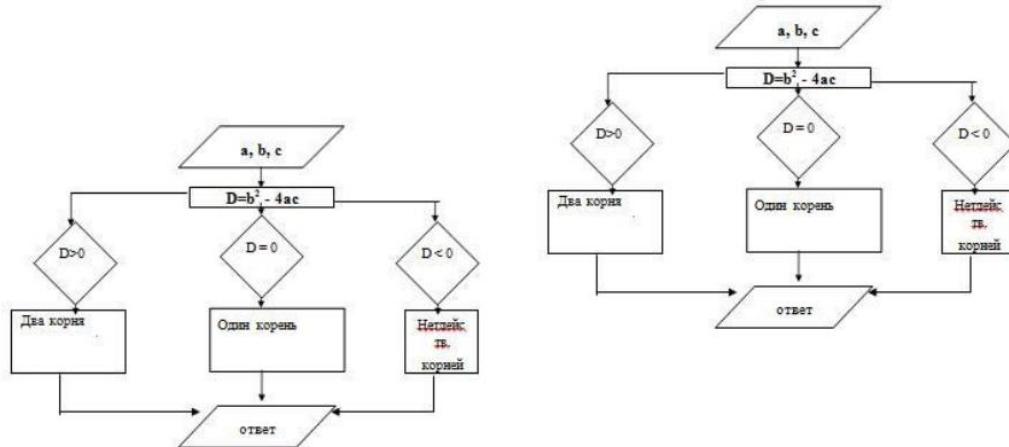
J: 101101101000

3. Axborot tashuvchi vositalar to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Flesh hotira, CD disk, DVD disk,

7-BILET

- MS Word matn protsessorida yangi hujjatni oching va quyidagi sxemani yarating

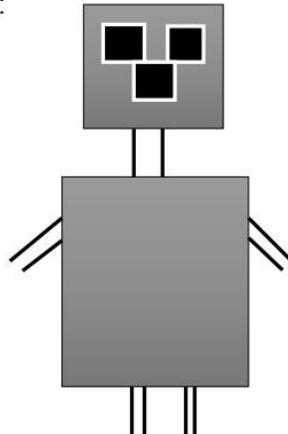

- Tartiblangan alifbo
“BUGUN” so‘zini kodlang.
J: 0220062013
- Kompyuterdagi ma'lumotlarni virusdan himoyalash to‘g‘risida ma'lumot bering.
J: Kompyuterdagi malumotlarni viruslardan himoya etish uchun antivirus dasturlari ishlab chiqilgan. Ular: DrWeb for Windows, norton antivirus, NOD32

8-BILET

- MS Word matn protsessorida yangi hujjatni oching va to‘g‘ri chiziq hamda to‘rtburchak chizish amallaridan foydalanib robot rasmni yarating.

J:

- Hisoblang va ikkilik sanoq sistemasida tasvirlang. $(9EF16+208)*24$
J: 1001111111110
- Elektron pochta to‘g‘risida ma'lumot bering.

J: Elektron pochta (e-mail)- malumotlarni uzatish tarmog'i orqali axborotlarni bir foydalanuvchi elektron qutisidan boshqasinkiga jo'natish qabul qilish va malum vaqtgacha saqlanishi taminlovchi dasturiy texnik vositalar to'plami

9-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjatni oching va quyidagi rasmni yarating

2. O'n otilik sanoq sistemasidagi ADA₁₆ sonin ikkilik sanoq sistemasida ifodalang.

J: 101011011010

3. Internet Explorer to'g'risida ma'lumot bering.

J: Windows Internet Explorer Microsoft tmonidan yaratilgan grafik veb brauzer bo'lib, 1995 yildan oshlab Mikrosoft Windows opertsion sistemasi tarkibiga kiritilgan. Internet Explorer 1999 yildan boshlab eng keng tarqalgan veb brauzerdir.

10-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating. Ixtiyoriy matnni yozing va uchta ustunga bo'ling.

J:

**1956 yilda V.Buxholz
tomonidan IBM 7030
Stretch birinchi
superkompyuterini
loyihalashda ishlatgan.**

**1956 yilda V.Buxholz
tomonidan IBM 7030
Stretch birinchi
superkompyuterini
loyihalashda ishlatgan.**

**1956 yilda V.Buxholz
tomonidan IBM 7030
Stretch birinchi
superkompyuterini
loyihalashda ishlatgan.**

2. Quyidagi sonlarni o'sish tartibida joylashtiring: 778; 1000002; F016; 10010.

@Official_AKT

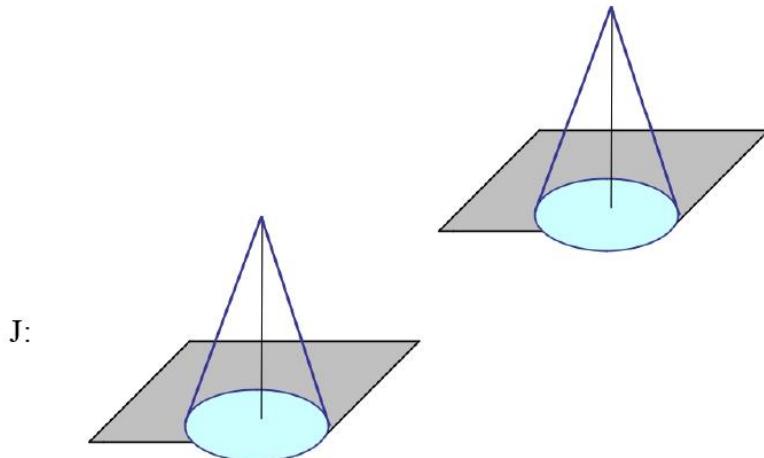
J: 100000₂, 778, 10010, F016

3. Modemlar to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Tovushli (analog) signallarni raqamli signallarga va aksincha raqamli signallarni tovushli signallarga o‘girib beruvchi qurilma. Ular: tashqi, ichki, USB hamda simsiz WIFI modemlar

11-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yaratting. Quyidagi rasmni chizing.

2. Axborot sekundiga 6,75 Mb tezlik bilan uzatilmoqda. 15 minutda qancha hajmdagi axborot uzatiladi?

J: 6.075Mb

3. Web-brauzerlar to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Veb yaratuvchi yoki brauzer (ingizcha: Web browserdan) qidirish veb saytlarni ko‘rib chiqish (asosan WWWdan) ular bilan ishslash, kiritish va bir sahifadan ikkinchisiga o’tish uchun mo’ljallangan programma taminot.

12-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling. Quyidagi jadvajni hosil qiling.

OUTLOOK EXPRESS	
OYNANING CHAP QISMI	OYNANING ONG QISMI
KATALOGLAR:	
ВХОДЯЩИЕ	Adresent tomonidan qabul qilingan xabarlarni o‘z ichiga oladi
ИСХОДЯЩИЕ	Foydalanuvchi kompyuteridan provayderning pochta serveriga adresant tomonidan yaratilgan vaqtidan boshlab, etkazib berilgunga qadar yuborilgan xatlardan iborat
ОТПРАВЛЕННЫЕ	Barcha yetkazilgan elektron pochta

	xabarlarini o‘z ichiga olgan pochta serveri
УДАЛЕННЫЕ	O‘chirilgan elektron pochta xabarlarini o‘z ichiga oladi
ЧЕРНОВИКИ	Tayyorlab qo‘yilgan xatlardan iborat
KONTAKTLAR:	
Adreslar kitobida saqlanayotgan ma’lumotlarni olish huquqini beradi (electron pochta manzili, telefon raqamlari, ...)	BELGILANGAN XATLAR MAZMUNI

2. Quyidagi sonlarni kamayish tartibida joylashtiring: 748; 1000102; 7010; 3716.
J: 7010, 748, 3716, 1000102
3. Axborot hajmi va o‘lchov birliklari haqida ma’lumot bering.

J: Sakkizta o va 1 larning ketligi bir bayt deyiladi. Demak har bir belgi bayt 8 bitga teng. Berilgan malumotdagi belgilar sonini sanab malumotning axborot xajmi tushunchasini kiritish mumkin. Bit va bayt bilan ulardan kattaroq axborotning quyidagi o‘lchov birliklari ham mavjud. Ular: kilobayt, megabayt, gigabayt ..hk

13-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling . Hujjatda hoshiyalarni o‘rnating: Chapda: 3 sm, qolganlari har birida 2 sm. "Times New Roman" shriftini, o‘lchamini 18, qalin va o‘rtasiga tekislang. Quyidagi qatorni kriting:

**“Endi men Microsoft MS Word matn muharririda ishlash
asoslarini bilaman”**

**J: “Endi men Microsoft MS Word matn muharririda ishlash
asoslarini bilaman”**

2. O‘n otilik sanoq sistemasidagi 6A59016 berilgan. Shu sonni o‘nlik sanoq sistemasidagi 12 ga bo‘lganda hosil bo‘ladigan sonni sakkizlik sanoq sistemasida ko‘rsating.

J: 100000

3. Web-brauzerlarning asosiy vazifalari to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Veb yaratuvchi yoki brauzer (I ngizcha: Web browserdan) qidirish veb saytlarni ko‘rib chiqish (asosan WWWdan) ular bilan ishlash, kiritish va bir sahifadan ikkinchisiga o’tish uchun mo’ljallangan programma taminot.

14-BILET

1. MS Word $d = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$ matn protsessorida yangi hujjat yarating. Quyidagi formulani yozing.

J: $d = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$

2. Ikkilik sanoq sistemasida berilgan 1101,01101₂ sonning o‘nlik sanoq sistemasidagi ifodasini toping.

J:

3. Internetning www xizmatidan foydalanish imkoniyatini beruvchi dasturlar haqida ma’lumot bering.

J: Ular Web-brauzerlar (Brawser) deb ataladi. Brawser ing. So‘z bo‘lib ko‘rinishni taminlash, ko‘rsatish manusini anglatadi. Birinchi Web-brauzer 1990-yilda CERN (Yevropa Yadroviy Tadqiqotlar Kengashi) xodimi Tim Berners-Li tomonidan ishlab chiqarilgan bo‘lib, nomi World Wide Web bo‘lgan. Hozir esa- Mosaic, Opera, AdWiper, Google Chream...hk kabilar yaratilgan.

15-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qilib sevimli shoiringizni sheridan to`rt qator yozing.

J: Men nechun sevaman O`zbekistonni

Tuprog`in ko`zimga aylab to`tiyo

Nechun vatan deya yeru osmonni

Muqaddas atayman atayman tanho

2. Agar xizmatchilar hujjatlari 45 Mb bo`lsa va har bir xizmatchiga

1 varaq (*bir satrda 64 belgili 48 satr*) ajratilgan bo`lsa, u holda xizmatchilar soni nechta?

Y: $64 \times 48 = 3072$ bayt

$1\text{ Mb} = 1024\text{ bayt}$

$3072 / 1024 = 3$

$45 / 3 = 15$ J: 15 ta

3. Web-sahifa va gipermatn bog`liqligi haqida ma'lumot bering.

J: Gipermatn web-sahifaning biror qismiga yoki boshqa web-sahifaga bog`liqligini ko`rsatuvchi ilova bo`lib, u so`z yoki rasm bo`lishi mumkin. Gipermatn yordamida web-sahifaning kerakli qismiga yoki boshqa web-sahifaga tez va oson o`tiladi bu hol kerakli qism yoki web-sahifaga gipermurojat deb ataladi.

16-BILET

- MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling. Quyidagi jadvajni hosil qiling

Rasm qo'yish	1. Komanda <i>Вставка – Рисунок</i> 2. Rasmni buferga nusxalash va keyin MS Wordga qo'shish: Ctrl + C va ctrl + V.klavishalar birikmasi
Rasm tahrirlash	Sichqoncha yordamida rasmga bosilsa, panel paydo bo'ladi «Работа с изображением»
Вставка объекта MS WordArt	Komanda <i>Вставка - MS WordArt</i>
Asosiy avtofiguralar qo'yish	Komanda <i>Вставка - Фигуры</i>

J:

- Ikkilik sanoq sistemasida: velosipedchining tezligi $V=10100_2$ km/soat bo'lsa, 1111_2 soatdan keyin qancha yo'l bosib o'tishini hisoblang va javobini o'nlik sanoq sistemasida yozing.

J: $S=V*t$

$$S=10100*1111$$

$$S=100101100$$

- Provayder to'g'risida ma'lumot bering.

J: Provayder (ing. Provider) kompyuterlarni internet tarmog'iga ulash va axborotlar almashinishini tashkil qilish bilan shug'llanadigon vositachi tashkilot. O'zbekistonda provayderlar 1997 yildan ko'rsatila boshlandi. Dastlab Noytov(<http://www.naytov.com>), Istlink(<http://www.eastlink.uz>) provayder kompaniyalar faoliyatboshladi

17-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating. Ixtiyoriy matn yozing. Birinchi qatorni Times New Roman shriftida, ikkinchisini -Arial, uchinchisini - ComicSans MS va to'rtinchisini Impact shriftidada format qiling.

J: 1. Men nechun sevaman O`zbekistonni
Tuprog`in ko`zimga aylab to`tiyo
Nechun vatan deya yeru osmonni
Muqaddas atayman atayman tanho

2. Men nechun sevaman O`zbekistonni

Tuprog`in ko`zimga aylab to`tiyo
Nechun vatan deya yeru osmonni
Muqaddas atayman atayman tanho

3. Men nechun sevaman O`zbekistonni
Tuprog`in ko`zimga aylab to`tiyo
Nechun vatan deya yeru osmonni
Muqaddas atayman atayman tanho

2. Sakkizlik sanoq sistemasidagi 3458 va 6278 sonlarni ko`paytirganda hosil bo`lgan sonni ikkilik sanoq sistemasiga o`tkazing?

J: 10110110000010011

3. Internetda ma'lumotlarni izlash to`g`risida ma'lumot bering va shu bo'yicha amalda bajarib ko'rsating.

J: Internet bepayon axborot ummoni. Axborotlar internetda millionlab veb sahifalarda saqlanadi. Qidiruv tizimi-maxsus veb saxifa bo`lib, internet tarmog`idan kerakli axborotni izlab topish uchun hizmat qiladi. M: www.Rombler.ru, www.yahyoo.com, www.Google.uz, www.Yandex.ru

18-BILET

1. MS Word matn muharririda quyidagi ko'rinishdagi uy chizmasini hosil qiling.

J:

2. O‘nlik sanoq sistemasidagi 0,32510 sonini to‘qqizlik sanoq sistemasiga o‘tkazing.
J:
3. World Wide Web to‘g‘risida ma’lumot bering.
J: World Wide Web Butunjahon orgimchak to`ri (qisqacha www yoki web) Internetda chop etilgan hamda bir biriga o`zaro bog`liq hiper matinli hujjatlardan tashkil topgan axborot tizimidir. Ushbu hujjatlarning har biri web sahifa deb ataladi. Internet va web so`zlari bir xil hodisani tasvirlaydi.

19-BILET

- MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating. Raqamlangan va markerlangan foydalanib quyidagi ro'yxatni yarating:

PIFAGOR

Samos Pifagorasi (miloddan avvalgi VI asr)

- qadimgi yunon faylasufi,
- diniy va siyosiy arbob,
- Pifagorizm asoschisi,
- matematik.

- butun sonlar va nisbatlarning xossalari,
- Pifagor teoremasining isboti.

J: **PIFAGOR**

Samos Pifagorasi (miloddan avvalgi VI asr)

- qadimgi yunon faylasufi,
- diniy va siyosiy arbob,
- Pifagorizm asoschisi,
- matematik.

- butun sonlar va nisbatlarning xossalari,
- Pifagor teoremasining isboti.

- 4 Gb axborot 60 sekundda uzatilgan bo'lsa, axborot uzatish tezligini minutlarda aniqlang.

J: 1min

- Server bilan mijoz atamalarining farqini tushuntirib bering.

J: Mijoz-server texnologiyasi ikkita mustaqil o'zaro tasir qiluvchi jarayonlarning mavjudligini taminlaydi. Server va mijoz ularning o'rtaida aloqa tarmoq orqali malga oshiriladi.

Server-bu fayl tizimini saqlashga masul bo'lgan jarayonlar
Mijoz- so'rov yuboradigon va serverdan javob kutadigon jarayonlardir.

20-BILET

- MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling. Quyidagi ifodalarni

yozing   1. $12 + \frac{1}{2} \leq 13 - x$ 2. $\left(2\frac{3}{4} \cdot 4 + 5\frac{1}{6} : \frac{1}{2} - 10\frac{6}{9} \right) \cdot 9$ 3. $\frac{3}{4}x + \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$

J: 1. $12 + \frac{1}{2} \leq 13 - x$ 2. $\left(2\frac{3}{4} \cdot 4 + 5\frac{1}{6} : \frac{1}{2} - 10\frac{6}{9}\right) \cdot 9$ 3. $\frac{3}{4}x + \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$

2. Magnitli disk sig‘imi 360 Kb bo‘lsa, unga “**Oz-oz o‘rganib dono bo‘lur**” iborasini necha marta yozish mumkin? (*Qo‘shtirnoqlar hisobga olinmasin*)

J: $1\text{Kb}=1024\text{bayt}$

$360\text{Kb}=368640\text{bayt}$

“**Oz-oz o‘rganib dono bo‘lur**=24bayt

$368640:24=15360$ J: 15360 marta

3. Global va lokal tarmoqlarning o‘zaro farqini tushuntirib bering.

J: Global tarmoq-dunyoning ixtiyoriy davlatidagi kompyuterlarni o‘zida birlashtirish imkoniga ega bo‘lgan tarmoq.

Lokal tarmoq-bir binoda yoki bir biriga yaqin binolarda joylashgan kompyuterlarda o‘zaro axborot almashish imknini beruvchi tarmoq hisoblanadi.

21-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling, ixtiyoriy gap tuzib WordART obyektidan foydalanib yozing, 5 ta nusxa ko‘chiring. Har bir nusxaga turli formatlash usullaridan foydalanib o‘zgartiring

J: **1. Men O‘zbekistonni sevaman**

2. Men O‘zbekistonni sevaman

3. Men O‘zbekistonni sevaman

4. Men O‘zbekistonni sevaman

5. Men O‘zbekistonni sevaman

2. A616 va 758 sonlar yig‘indisini hisoblang. Natijani ikkilik sanoq sistemasida ifodalang.

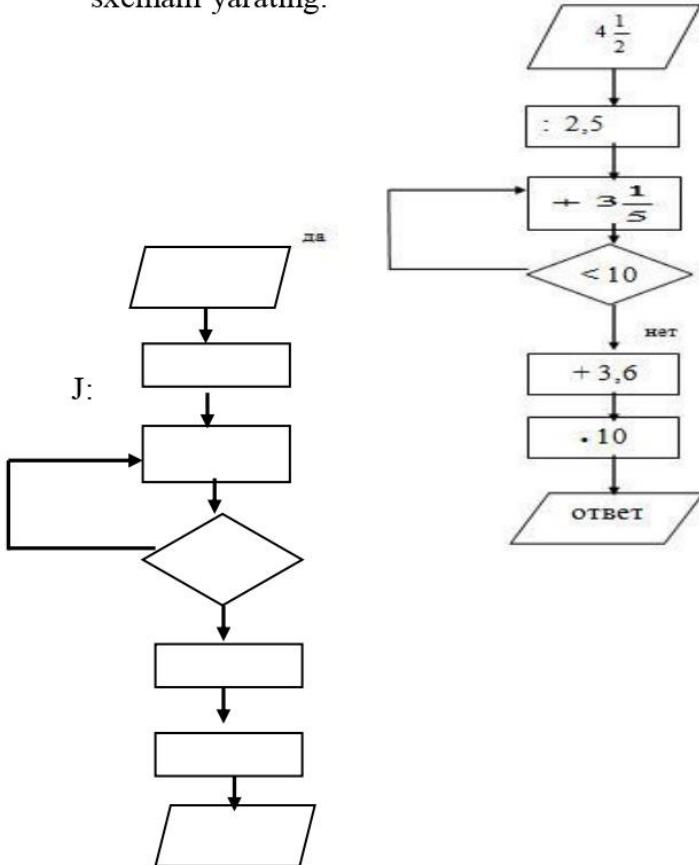
J: 11100011

3. Grafik axborotlarni kodlash haqida ma’lumot bering.

J: Grafik axborotni ikkita belgi yordamida kodlash. Paint dasturida rasm chizib so‘ng uni kattalashtirganingizda rasm kvadratlardan tashkil topganini ko‘rasiz. Bunga kompyuter ekranidagi tasvirlar rastr deb ataluvchi chiziqlar yordamida bo‘lingan piksel (ingl. Pixel-picture element rasm elementi) deb ataluvchi juda mayda kvadratlardan iborat satrlardan tashkil etilishi sababchidir.

22-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjatni oching va quyidagi sxemani yarating.

2. Agar ekran sohasi 512×128 nuqtali va har bir nuqta 256 rangdan biriga ega bo'lsa, bu sohani saqlash uchun kerak bo'ladigan eng kam xotira hajmi (Kb)ni belgilang.

J:

3. Axborot texnologiyasining tashqi omillariga misol keltiring.

J: Tashqi omillar-bu axborot texnologiyasining texnika uskunaviy vositalari orqali axborot bilan turli vazifalarni amalga oshirishni bildiradi.

23-BILET

1. MS Word-da yangi hujjat yarating. Sahifa sozlamalarini quyidagicha o'rnatiting: chekka o'lchamlarini har tomonidan 1 smdan qoldiring. Chizish usulidan foydalanib ixttiyoriy jadval yarating.

J:

Nº	Ismi	Familyasi	7-A	7-B
1				
2				
3				

2. Agar disk hajmi 4,5 Mb bo'lsa, u holda "**Jannat onalar oyog'i ostidadur**" iborani diskka necha marta yozish mumkin? (*Qo'shtirnoqlar hisobga olinmasin*)

J: 1Mb=1024Kb

$$4.5\text{Mb}=4608\text{Kb}$$

$$1\text{Kb}=1024\text{Bb}$$

$$4608\text{Kb}=4718592\text{B}$$

"**Jannat onalar oyog'i ostidadur**" =29bayt

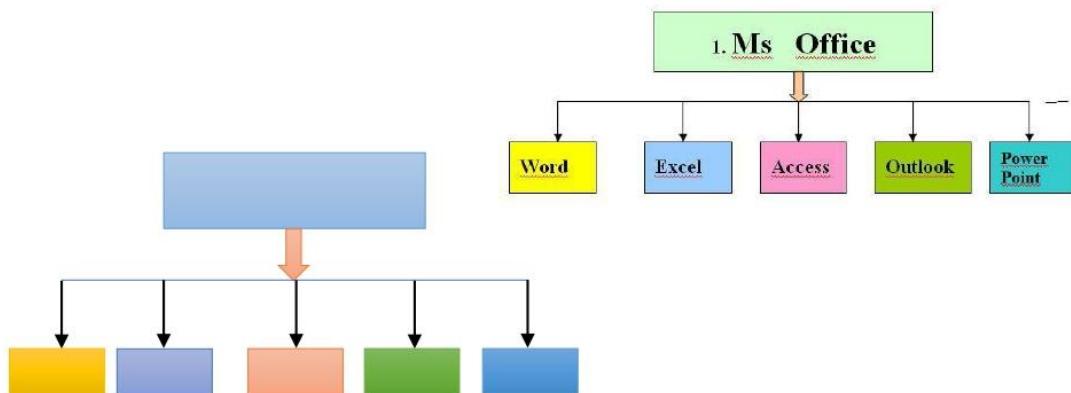
$$4718592:29=162711 \quad J:162711 \text{ marta}$$

3. Uyingizdagи pochta qutisi bilan elektron pochta qutisi farqini izohlang.

J: Pochta qutisi-internet tizimidagi maxsus server diskida siz uchun ajratilgan joy. Sizga elektron pochta orqali yuborilgan ularni qabul qilib olmaguningizcha xuddi shu pochta qutisida saqlanadi.

24-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjatni oching va quyidagi sxemani yarating.

2. O'n otilik sanoq sistemasida 2 xonali sonlar bir biridan ajratmay ketma-ket yozilsa, u holda hosil bo'lgan satrda nechta raqam hosil bo'ladi?

Y: 101112131415   J: 12 ta

3. Elektron pochtaning oddiy pochtaning asosiy kamchiligi bo'lgan tezlik muammosini hal qilibgina qolmay, matn, turli chizmalar bilan bir qatorda tovushli va video habarlar yuborish imkonini beradi. Elektron pochta foydalanuvchilari o'z elektron manziliga ega bo'lib uni veb sahifa manzilidan oson ajratish mumkin:

<foydalanuvchi nomi>@<pochta serveri nomi>.

25-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating. Quyidagi ifodani yozing.

$$J: \frac{\sqrt[5]{x^2 + \frac{1}{x-1} + 15}}{x^2 \sqrt{x^2 - 1}}$$

2. O'nlik sanoq sistemasidagi 15151_{10} sonining o'n beshlik sanoq sistemasidagi ko'rinishidagi toq raqamlar yig'indisidan juft raqamlar yig'indisi ayirmasini aniqlang?

Y: 15151₁₀=6111₁₅

Toq raqamlar yig‘indisidan=12

juft raqamlar yig‘indisi=6

ayirmasi=6

J: 6

- ### 3. Axborotni himoya qilish nima uchun kerak?

J: Axborotni himoyalash deganda quyidagilar tushiniladi. 1) Axborot butunligi va ishonchliligin taminlash. 2) Axborotni saqlash jarayonida elementlarning almashtirilishiga yo'l qo'ymaslik. 3) Maxsus ruhsatga ega bo'lmagan shaxslar tomonidan axborotlardan qisman yoki to'liq foydalanishning oldini olish umuman olganda axborotni o'g'irlashga, o'zgartirishga yoki tizimni ishdan chiqarishga bo'lgan intilishlardan himoya qilish tushiniladi.

26-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat oching. Namunaga muvofiq jadval yarating

J:

2. O'nlik sanoq sistemasidagi 99999_10 sonining o'n otilik sanoq sistemasidagi ko'rinishidagi toq o'rindagi raqamlar yig'indisidan juft o'rindagi raqamlar yig'indisi ayirmasini aniqlang?

$$Y: 99999_{10} = 186915_{16}$$

toq o‘rindagi raqamlar yig‘indisi=16

juft o'rindagi raqamlar yig'indisi=14

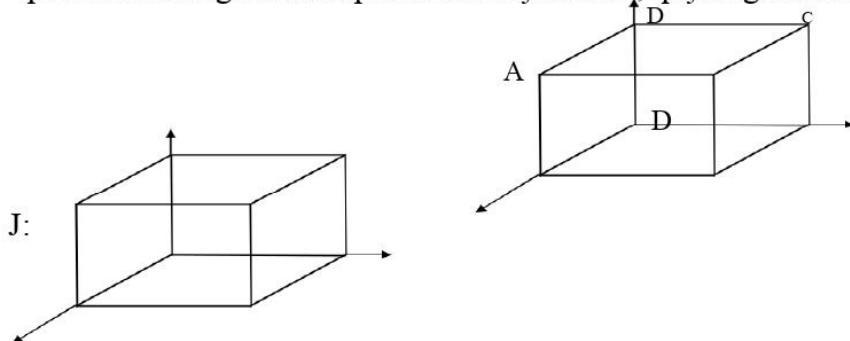
avirmasi=16-14=2

3. Axborot xavfsizligi va “elektron jinoyatchilik”lardan himoyalanishni ta’minlovchi chora-tadbirlar to’g’risida ma’lumot bering.

J.

27-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating MS Word matn protsessorining shakllar panelidan foydalanib, quyidagi rasmni chizing.

2. Maktabda joylashgan kompyuter tarmoq orqali 1 Mb axborotni 32 minutda qabul qilib olgan. Ushbu axborotni olish tezligini aniqlang?

J: $1\text{Mb}=1048576\text{bayt}$

$32\text{min}=1920\text{sek}$

$$1048576 : 1920 = 547 \quad J: 547\text{s}$$

3. Kriptografiya to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Kriptografiya (yunincha kryptos maxfiy yozish so‘zlaridan tashkil topgan) ochiq malumotlarni shifrlashni mahfiylashtirish usullarini o‘rgatadi. Mahfiy matinni begona bexabar kishilar tushinmasligi uchun yozuvni o‘zgartirish tizimi, bunda oldindan kelishilgan vositalardan – belgilardan foydalaniadi.

28-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjat hosil qiling . Quyidagi matnni kriting va ro‘yxatlarni tartibga soling.

Dars jadvali

Dushanba

- ❖ Rus tili
- ❖ Matematika
- ❖ Geografiya
- ❖ Texnologiya

Seshanba

- ❖ Informatika
- ❖ Botanika
- ❖ Fizika
- ❖ Matematika

Chorshanba

- ❖ Adabiyot
- ❖ Kimyo
- ❖ Musiqa
- ❖ Tarix

J: **Dars jadvali**

Dushanba

- ❖ Rus tili
- ❖ Matematika
- ❖ Geografiya
- ❖ Texnologiya

Seshanba

- ❖ Informatika
- ❖ Botanika
- ❖ Fizika
- ❖ Matematika

Chorshanba

- ❖ Adabiyot
- ❖ Kimyo
- ❖ Musiqa
- ❖ Tarix

2. Agar disk hajmi 1,83 Mb bo‘lsa, u holda “**Navro‘z bahor bayrami**” iborani diskka necha marta yozish mumkin? (*Qo ‘shtirnoqlar hisobga olinmasin*)

J: 1Mb=1024Kb

$$1.83\text{Mb}=1873.92\text{Kb}$$

$$1\text{Kb}=1024\text{Bb}$$

$$1873.92\text{Kb}=1918894.08\text{B}$$

“**Navro‘z bahor bayrami**” =20bayt

$$1918894.08:20=95945 \quad J: 95945 \text{ marta}$$

3. Boot – viruslar to‘g‘risida ma’lumot bering.

J: Boot sektor viruslari (Bootsektor viruses) - Bu viruslar kompyuterning ishlay boshlashi (загрузка) uchun foydalaniladigon qattiq diskning maxsus qismini ishdan chiqaradi. Bu virus kompyuteringizni zararlagandan keyin, kompyuter ishlamay qolishi mumkin.

29-BILET

1. MS Word matn muharririda yangi hujjatda quyidagi jadvajni hosil qiling

Formula qo'yish	Komanda Вставка – Формула
Formulalarni tahrirlash	Yaratilgan formulani tahrirlash uchun uni bosish kifoya, shunda formulalar muharriri yuklanadi. Formulani o'chirish uchun klaviaturadagi Delete tugmachasi bosiladi.

J:

2. Ikkilik sanoq sistemasida hisoblang va taqqoslang:

$$101,101_2 + 10111_2 \text{ va}$$

$$110,01_2 + 11,011_2$$

Y:

$$101,101_2 + 10111_2 = 11100,101 > 110,01_2 + 11,011_2 = 1001,101$$

3. Elektron pochta qutisiga ega bo'lishning qanday imkoniyatlarini bilasiz?

J: E-pochtani qabul qiluvchiga yetkazish uchun uning elektron manzilini ko'rsatish lozim. Bunday manzil qabul qiluvchi va jo'natuvchiga ega bo'lishi kerak. U elektronni aniqlaydi pochta qutisi. Manzil "@" belgisi bilan ajratilgan ikki qismdan iborat masalan: user @server.ru

30-BILET

1. MS Word matn protsessorida yangi hujjat yarating. Raqamlangan va markerlangan ro'yxatni yarating:

- a. Fayllar va kataloglar bilan ishlash asoslari

I. Yaratish

II. Nomini o'zgartirish

III. Nusxalash

J: a. Fayllar va kataloglar bilan ishlash asoslari

I. Yaratish

II. Nomini o'zgartirish

III. Nusxalash

2. 28800 bit/s tezlikda ishlovchi modem ikkita sahifadan 3600 bayt iborat matnni qancha vaqtda uzatadi?
3. Internetdan kerakli axborotni topish uchun nimalarni bilish kerak?

J: Internetda malumot topishning ikki asosiy usuli mavjud:

- 1) Sahifa manzilini ko`rsatish
- 2) Qidiruv tizimiga murojat qilish

@Official_AKT